

Nieuwsbrief

Van het bestuur

Deze laatste nieuwsbrief van 2020 wil het bestuur gebruiken om alle leden plezierige Kerstdagen toe te wensen. Dat het afsteken van vuurwerk dit jaar beperkt is tot sterretjes en trekbommetjes, waarover hieronder meer, zal niet iedereen rouwig stemmen. Bijzonder spijtig is het daarentegen dat, zoals het er nu naar uitziet, geen nieuwjaarsreceptie gehouden kan worden in het nieuwe jaar.

Vooruitkijkend heeft het bestuur als prioriteit gesteld, het aanvullen van het bestuur met nieuwe bestuurs- en commissieleden. Vanuit de gedachte dat de toekomst van Zeemanshoop in handen ligt van jongere, maritieme generaties, zou het mooi zijn als die aanvulling daar gevonden kan worden. Dat laat echter onverlet dat eenieder welkom is die op enthousiaste wijze mee wil werken om Zeemanshoop een steviger plek te geven in de maritieme omgeving. Te denken valt aan ledenwerving, de organisatie van voordrachten, het promoten van het zaalgebruik onder maritieme organisaties, waaronder die van 'Oud Roest' en het digitaliseren van relevante artikelen uit de periodieken. Allemaal taken die om een innovatie en creatieve aanpak vragen. Ideeën zijn daarom welkom.

Voor specifieke taken is het niet direct nodig om plaats te nemen in het bestuur, dat kan ook als commissielid waarbij veel werk van huis uit gedaan kan worden. Een praktische aanpak is hier van meer belang dan bestuurlijke ervaring. Voor de functie van voorzitter en penningmeester echter is bestuurlijke ervaring en het hebben van een netwerk in de maritieme omgeving, van groot belang. Zij maken deel uit van het dagelijks bestuur en zijn daarmee in belangrijke mate beleidsvoorbereidend bezig. Voor de toekomstige penningmeester is de uitbesteding van de boekhouding en het opstellen van jaarstukken aan een accountantsbureau een hele taakverlichting waardoor de nadruk van het werk komt te liggen op de ontwikkeling en implementatie van het beleid.

Met Insinger Gillissen, de bank waar de beleggingen van Zeemanshoop zijn ondergebracht, is inmiddels overeengekomen dat zij de beleggingen beheren, omdat er binnen het bestuur te weinig kennis is om het zelf te doen. De jaarstukken zijn opgesteld door het accountantsbureau. De verkorte jaarcijfers heeft u misschien wel bekeken op de site of in het jaarverslag. Naar ons idee ziet het er keurig verzorgd uit.

Inmiddels zijn we ook plannen aan het maken voor activiteiten in het nieuwe jaar. Tijdens de laatste ALV van de Kapiteinsvereniging (NVKK) heeft Constant Herfst voorgesteld om een workshop over piraterij te houden bij ons college. Bert van Leersum kwam met het idee om voordrachten ook

via internet te streamen. Belangstellenden kunnen daarmee de voordracht op afstand volgen. In verband hiermee komt nieuwe wetgeving over scheepsbeveiliging nog aan de orde in Eerste Kamer. Kapiteinsvereniging en Zeemanshoop willen relevante partijen nog één keer een platform bieden om hun zegje te doen, politici, reders, de wetenschap, marine, zeeman, vakbond, bevrachter en een kapitein.

Nogmaals, het bestuur van Zeemanshoop wenst u het allerbeste voor het komende jaar en een fijne Kerst. De feestdagen verlopen misschien wat anders dan we gewend zijn, maar als we de leeftijd van de leden bij elkaar optellen hebben we meer dan 20.000 jaar ervaring, dus dat komt wel goed.

Tot ziens op onze eerste soos in het nieuwe seizoen.

Praktische aangelegenheden.

- Het spijt het bestuur dat het probleem met de mailverzending nog steeds niet opgelost is waardoor enkele leden geen mail ontvangen. De IT-beheerders hebben geen oplossing en uw secretaris ontgaat de diepgang van dit probleem. Wellicht dat een ander mailprogramma deze kwestie kan tackelen.
- Afgelopen jaar was het innen van de contributie een langdurig en arbeidsintensief karwei. Wilt u allen zo vriendelijk zijn om de contributie na het lezen van deze nieuwsbrief over te maken, zodat er niet weer maanden nodig zijn en vele mails om de euro's binnen te krijgen. Aan de hoogte van het lidmaatschapsbedrag kan het toch niet liggen.
- Bijdragen van leden aan de nieuwsbrief zijn altijd welkom. In verband met de ruimte kunnen deze bijdragen geredigeerd worden.

Lidmaatschap

Contributie voor Zeemanshoop

De contributie bedraagt €17,50 per jaar. Voor bedrijfslidmaatschappen bedraagt de contributie € 75,00 per jaar. Een hoger bedrag mag natuurlijk ook. U kunt uw contributie overmaken op rekening :

NL49 INGB 0000 589 383 tnv

Koninklijk College Zeemanshoop met vermelding van uw naam.

Vanuit het buitenland overmaken vergt als Swift of BIC-Code : **ING-BNL2A**.

Zeemanshoop artikelen

De volgende artikelen zijn nog te verkrijgen bij het secretariaat:

Postzegels met logo ZMH, vel 10 stuks - € 10,-

Margrietspeldje - € 17,50

Pet - € 15,-

Stropdas - € 15,-

Boek Content - € 17,50

6 kaarten Fred Boom + enveloppen - € 5,-

Vlag met nummer ZMH, 40 x 60 cm, ¾ kleeds - op aanvraag

Idem, 80 x 120 cm, 1½ kleeds - op aanvraag

Jubileumboek 150 jaar Zeemanshoop door Mr. J.H. van den Hoek Ostende, 108 pagina's - € 17,50

Ook zijn er nog kalenders 2021 te verkrijgen € 9,50

Beste leden, Beste Collega's

Dit bijzondere jaar loopt ten einde en we maken ons op voor vaccinaties, Kerst, Brexit en Nieuwjaar.

Hier aan boord zijn kerstvoorbereidingen ook in volle gang. We hebben van drie kanten kerstattenties ontvangen; ten eerste de rederij stuurde de jaarlijkse kerstdoos, ten tweede van Stella Maris in Milford Haven ontvingen we mutsen, cookies en lampjes en tenslotte enkele attenties van de Seamens-Mission uit Dublin. Drie zendingen

brachten ons: pakjes, gebreide mutsen, toiletartikelen, stichtelijke lectuur, een korte kerstkaraoke en vooral lieve ondersteunende woorden, in de vorm van: We houden van de zeelieden, jullie zijn niet vergeten, echt belangrijk in de wereld en, we remember you in our prayers. Ik vind het heel fijn zoals de vrijwilligers dat allemaal voor ons doen.

Constant Herfst,
Vicevoorzitter aan boord
m/t Thun Gratitude in de Ierse Zee

Het SMOELENBOEK

Sinds een paar dagen is het voor leden mogelijk om in te loggen op de Zeemanshoop website. Achter deze inlogpagina vindt u de complete ledenlijst van ons College. U kunt dan eens op uw gemak kijken of er personen op staan waar u misschien mee gevaren hebt of die u op een andere manier uit het oog bent verloren. Vanwege de privacy ziet u alleen de namen van de leden. Ieder ingelogd lid kan er voor kiezen om een uitgebreid(er) profiel aan te maken. Hierin kun je niet alleen meer persoonlijke gegevens kwijt, zoals e-mail adres of telefoonnummer, maar ook gegevens over je zeevaart carrière en wat daarna kwam. Daarnaast kun je ook nog een foto van jezelf laten zien. Per item kun je aangeven of dit wel of niet inzichtelijk is voor andere leden. Personen die geen lid zijn van Zeemanshoop kunnen niet op deze pagina's komen, dus uw gegevens zijn veilig.

Wij hopen dat velen van u de moeite willen nemen om een eigen profiel aan te maken, want tot op heden waren onze leden min of meer naamloze individuen voor elkaar. En dat is jammer. Een beperkt aantal leden zijn min of meer vaste bezoekers van de sociëteit, maar ook daar ken je veelal wel het gezicht, maar niet echt de persoon en de geschiedenis die daarbij hoort.

Wat wij, als leden van het **Koninklijk College Zeemanshoop**, (een zeer eerbiedwaardig en monumentaal instituut), gemeen hebben, is onze binding met de Zeevaart. Dat is toch een stuk vorming geweest die ons niet meer loslaat. Doe uzelf en anderen een plezier en maak een profiel aan, zodat we elkaar beter leren kennen.

Kijk op de website www.zeemanshoop.nl, en in de rechter bovenhoek ziet u een mogelijkheid om in te loggen met het e-mailadres waarop u deze Nieuwsbrief ontvangt. Even registreren, een wachtwoord aanmaken, en u bent "binnen". Daarna links boven klikken op "ledenprofielen". Veel plezier!

Trekbonnetje door Bert van Leersum

Trekbonnetjes gaan niet alleen af door aan weerszijden aan de touwtjes te trekken, ze kunnen ook gebruikt worden als struikeldraad in het donker door de touwtjes te spannen tussen twee paaltjes, twee bomen, twee auto's of .....tussen de poten van twee bedden! En omdat het trekbonnetje het hele jaar verkocht mag worden, hoeft het gebruik ervan niet beperkt te blijven tot de jaarwisseling.

Met honderdvijftig oudere pubers in een internaat ontstond natuurlijk veel gein. De Kweekschool voor de Zeevaart in Amsterdam vormde daar geen uitzondering op. Dat wil overigens niet zeggen dat wat kwekelingen onder gein verstonden ook als zodanig ervaren werd door de leiding van het internaat.

Het eerste jaar van hun opleiding sliepen de toekomstige scheepsofficieren op de grote slaapzaal waar ruimte was voor circa honderd bedden. De oudstejaars sliepen met een mannetje of zestig op de 'kleine' slaapzaal. Een zaal, ongeveer dertig meter lang met betonnen vloer waarop drie rijen, door de Marine afgedankte bedden met springveren en crèmekleurige dekens. Aan de ene kant van het gangpad stonden twee rijen met de voeteneinden tegen elkaar, aan de andere kant één rij. Op het gangpad een lange, versleten, los liggende loper. Grijs, stalen kasten voor kleding en persoonlijke spullen langs de wanden. Ramen erboven. Een paar kale peertjes aan het plafond. Om kwart over tien 's avonds moest iedereen te kooi zijn en werd geacht te gaan slapen, want de volgende ochtend om zes uur was het weer tijd om te 'rijzen, rijzen, rijzen, mannen'. Dan ging het licht ook uit en verdween de officier van de wacht. Maar als op zeker moment, ergens in het donker één van de mannen begon te geinen, deed in een mum van tijd een belangrijk deel van de zaal mee. Het rumoer deed de inwonende, dienstdoende officier dan naar boven snellen om op vakkundige wijze de orde te herstellen. Wat is er met die kennis in het achterhoofd, dan leuker om dat lopertje tussen de bedden een beetje te laten opbollen om vervolgens onder de dekens te gaan

Contact

Voor specifieke zaken is het dagelijks bestuur bereikbaar op de volgende e-mailadressen:

De voorzitter op voorzitter@zeemanshoop.nl

De secretaris op secretaris@zeemanshoop.nl

De penningmeester op penningmeester@zeemanshoop.nl

Algemene vragen, suggesties en wat al niet, kunt u versturen naar info@zeemanshoop.nl

liggen wachten op de dingen die gebeuren zouden.

Met het voornemen om de kwekelingen op indrukwekkende wijze voor eens en altijd duidelijk te maken dat toekomstige officieren zich aan regels moeten houden en dus liggend in bed geacht worden te slapen, ontrolde zich het volgende ritueel. Met veel kracht werd de deur van de zaal opengesmeten. De plafondpeertjes gingen aan om wat schemerig licht te verspreiden. De officier in vol ornaat, strepen op de mouw, pet op het hoofd, stormde tierend de zaal in, het pad met het lopertje op met het plan om midden in de zaal een tirade af te steken. Wat is nu komischer voor de 'slapende, van niets wetende' jongelui om hun object van orde en tucht vol op stoom en met pet en strepen, struikelend en voorover vallend tussen de bedden te zien verdwijnen omdat in het schemerduister die opbolling in het lopertje niet waargenomen werd. Het zal duidelijk zijn dat in die beweging, het effect van de voorgenomen opvoedkundige missie, voor een aanzienlijk deel mee te gronde ging.

Een variant op dit thema voltrok zich met behulp van een trekbonnetje, gespannen op een centimeter of vijftien boven het lopertje tussen twee bedden. Om effect te sorteren hoefde geen lawaai gemaakt te worden, de dienstdoende officier zou namelijk toch een keer moeten langskomen. Duurde dit te lang dan was een knikker nodig. Het geluid van een rollende, stuiterende knikker over de betonvloer van de slaapzaal verspreide zich door het hele gebouw. Dit bracht bij de dienstdoende officier opnieuw opvoedkundige ambities tot leven. Hoewel onschuldig van aard, de uitwerking van de explosie tussen de geüniformeerde broekspijpen had eveneens een uitermate hilarisch effect op de 'slapers' terwijl de nadelige gevolgen een stuk overzichtelijker waren. Opbolling in het lopertje plus bulderend gelach leverde een weekend binnenblijven op voor de hele slaapzaal, terwijl de ontploffing slechts straf opleverde voor de slapers in de bedden waartussen het trekbonnetje gespannen was. Het maakte daarbij niet uit of zij de boobytrap zelf hadden aangelegd, wat uiteraard nooit het geval was, of dat dit in hun slaap door anderen was gedaan.

Bij dit alles rijst natuurlijk de vraag wat de aankomende officieren meer geholpen heeft in hun leven. Waren dat de 'opvoedkundige' ambities van de leiding om de pupillen in het gareel te krijgen of was het juist het verzet ertegen? Uw schrijver gokt op het samenspel van beide.

Kerst in de Filippijnen

door Johan Karels

Na een reis van zeven maanden werd ik afgelost in Manila. Ik had besloten om nog een paar weken in de Filippijnen te blijven en wat van het land te zien.

Op 22 december, om zeven uur 's avonds rijden we Bontoc binnen. In de bus zitten nog een paar Franse jongens en een Duits meisje. We besluiten met zijn allen naar Pines Kitchen te gaan. Dat bleek een simpel houten hotelletje te zijn waar de kakkerlakken je bed alvast voorverwarmen. Het lag een paar honderd meter buiten het dorp, en het was alleen bereikbaar via een smal voetpaadje. We hoorden gezang uit het huisje naast het onze en toen we op onderzoek uitgingen, bleek er bij de burens een oude vrouw opgebaard te liggen. Ze lag in een kist, de handen devoot gevouwen. Rondom de kist stonden wat stoelen waarop naaste familieleden zaten. In de rest van de kamer staan de mensen drie rijen dik om de kist. Ze staan gearmd en een voorzanger zingt steeds een regel voor op een zeurderige toon.

De hele schare geeft dan op dezelfde dreinende toon antwoord. Daarbij wordt stevig ingehaakt en wiegt men ritmisch heen en weer. Onze Duitse reisgenote staat ook al mee te wiegen maar dat gaat mij echter te ver. Achteraf gaat dit zingen twee dagen en twee nachten zo door. En dat vlak onder je raam. Een paar uur later begint een priester iets in een soort Gregoriaans te zingen. 's Nachts zijn er niet zoveel mensen, maar dan laten ze een cassetterecorder draaien. Leve de vooruitgang!

De volgende ochtend maken we een tripje naar Guinaang. Het is een steile, zeer slechte weg van twintig kilometer. Op de berghelling is geen stukje onbebouwd en de rijstterrassen lijken tegen de bergen aangeplakt te zitten. Het is een schitterend gezicht, maar om dat het "8e wereldwonder" te noemen, gaat me toch iets te ver. Er lopen veel mannen in een soort G-string, maar daar kan ik toch niet opgewonden van raken. De bevolking is wantrouwend en soms zelfs vijandig. Voor het maken van een foto vragen ze een doosje lucifers. Het is er smerig en de huizen bestaan uit een samenraapsel van bamboe, golfplaat, plastic zakken en nog wat vuilnis. Er zijn speciale huizen waar de ongetrouwde mannen slapen. Aan de voet van het dorp, dat tegen een steile helling gebouwd is, is een waterput voor drinkwater. Vrouwen lopen met kruiken water op hun hoofd achteloos honderd treden omhoog. Ik probeer een praatje te maken met een oude man die met een klein kind bezig is. De man is vel over been en had al een jaar of wat dood

moeten zijn. Zo zag hij er ongeveer uit. Ik bied hem een zware Van Nelle aan. Hij proeft die goedkeurend, maar prefereert toch zijn huiskerk. Als we terugkeren in Bontoc is de oude vrouw nog steeds niet begraven. 's Middags gaan we naar het streekmuseum. Ik praat daar met een Belgische missiezuster die daar al tig jaar zat. Ooit was ze met een ossenwagen daar naartoe gekomen en lijkt ze min of meer vergeten. In die tijd vraten ze elkaar nog helemaal op. Het museum is wel aardig en er zijn veel zilveren spullen. Ook zijn we nog even naar een brug wezen kijken die helemaal gemaakt was van bamboe en twijgen. Wel kunstig gemaakt, maar niet voor mijn gewicht. De kloof eronder was mij veel te diep.

De volgende middag gingen we met de bus naar Banaue. De weg is redelijk en voert door een sprookjesachtig landschap. Onderweg worden ook mannen met G-strings opgepikt. Gelukkig krijg ik er niet een naast me.

Terug in het hotel kom ik drie Aussies tegen en een Belgische. Als we in het dorp zitten te eten, valt plotseling het licht uit. Het is meteen aardedonker en we zien letterlijk geen hand voor ogen. Wel worden er hier en daar olielampjes ontstoken. Zonder zaklantaarn moeten we de weg terugvinden naar het hotel. Dankzij de olielampjes kunnen we het begin van het pad nog wel vinden, maar daarna moeten we voetje voor voetje, elkaar vasthoudend als een stel blinden, over het smalle pad. Na een paar honderd meter schuifelen, bereiken we blijkbaar een bocht, en we krijgen ineens zicht op een boom die langs het pad staat. In die boom zitten duizenden vuurvliegies. In het pikkedonker straalt die boom letterlijk licht uit. Het is een adembenemend gezicht en we zijn er allemaal stil van. Een mooiere kerstboom had niemand zich kunnen wensen.

Kerstavond aan boord van de Moerdijk door Elbert Bosma

Het was enkele dagen voor Kerst, toen ik met de "Moerdyk" van de Holland-Amerika Lijn vanuit Rotterdam vertrok. Volgeladen met stukgoed zou de reis via het Kanaal, de Atlantic en het Panamakanaal naar de westkust van Noord-Amerika gaan. De meegekregen kerstcadeautjes zaten ingepakt in de koffers, maar afscheid nemen van moeders en de kinderen zo vlak voor de Kerst, was bepaald niet makkelijk. Er vloeiden dan ook heel wat tranen toen het schip vanaf de Wilhelminakade werd uitgezwaaid. Ook de dames van de Bibliotheek voor Zeevarenden hadden, tegelijk met de boekenkist, kerstpresentjes meegegeven die op Kerstavond uitgedeeld mochten worden.

Bij vertrek was het slecht weer. Grauwe luchten, veel regen, heel veel wind en dus ook matig tot slecht zicht. Het was alsof de zon geen kans kreeg nog wat daglicht tevoorschijn te toveren en voor de stuurlieden betekende het dat de eerste paar dagen met z'n tweeën wachtgelopen werd. Bij Start Point aan de zuidkust van Engeland, kregen we ook nog eens te maken met zware zee-gang en deining die vanuit de Atlantische Oceaan het Engels Kanaal binnenrolden. Het voorschip zat meer onder dan boven water en nam soms enorme hoeveelheden water over. Op de brugvleugels ademde je gelijk met lucht dan ook heel wat zout buiswater in. De zeeën rolden dwars over het dek en normaal lopen was er nauwelijks bij. Wilde je een trap op of af, dan wachtte je gewoon tot het schip aan het eind van zijn slingerbeweging was en dan kon je zo'n beetje horizontaal de trap over naar boven of beneden. Ook in de hutten en salons stond alles natuurlijk zeevast gesjord. De stoelen met spanschroeven aan het dek, slingerlatten op de tafels, tafellakens natgemaakt om tijdens het eten schalen, borden en kopjes op hun plaats te houden. En om niet uit hun kooi te vallen, hadden de bemanningsleden met een kooi langsscheeps, aan de buitenzijde een zwemvest onder de matras gestopt zodat ze klem in de hoek lagen. Zo ploegde de "Moerdyk" al zich stampend en slingerend de Atlantic op, op weg naar Panama en werd het kerstavond. Ondanks de wilde omstandigheden aan boord hadden de bootsman en de timmerman kans gezien om in de salon een kerstboom op te tuigen. De boom zag er weliswaar uit als de mast met tuigage van een zeilschip die met wat dunne touwtjes als verstaging vastgezet was op een van de salontafels, maar het voldeed. Ballen, slingers en elektrische kaarsjes erin en in de top een verzilverde piek. Op dezelfde tafel stond ook een grammofoon met luidspreker vast gesjord. De dames van de Bibliotheek voor Zeevarenden hadden namelijk een grammofoonplaat meegegeven met stemmige kerstliedjes en een korte kersttoespraak van een koopvaardijpredikant. Ondertussen bleef het schip maar met flinke overhalen slingeren en stampen. Degenen die 's avonds geen wacht hadden, verzamelden zich in de salon, zochten een plekje op en probeerden de chocolademelk in hun bekertjes te houden. In het tumult trachtte Kapitein Toon Lagaay, letterlijk een zwaargewicht, zich staande te houden terwijl hij ondertussen een toespraak hield. Hij had

het erover dat we, ondanks het "pokkenweer", er maar het beste van moesten zien te maken en hij wenste ons een goed kerstfeest toe. Vervolgens werd de elektricien uitgenodigd om de grammofoon te starten voor de kersttoespraak. Wel u begrijpt het al, dat verhaal was niet te volgen. Op het ritme van de golven danste de naald van de grammofoon al krassend over de plaat en ook al deed onze elektricien nog zo zijn best om de naald in de goede groef te houden, steeds weer vloog hij er uit. We hoorden dan ook slechts flarden van de toespraak. Kindje Jezus passeerde, vrede op aarde, de kribbe, Maria en Jozef, volkstelling, wijzen, herders, engelen, schapen, ere zij God in den hoge en heden is uw Heiland geboren, maar als je het verhaal al niet kende, had je het zeker niet uit deze flarden bij elkaar kunnen puzzelen. Ook "Stille Nacht", gezongen door een jongenskoor uit Rotterdam, bestond hoofdzakelijk uit onsamenhangende geluiden en gekras. Uiteindelijk gaf de elektricien de moed op en bleven we, onder het genot van warme chocolademelk of iets anders dat de mens innerlijk verwarmt, gezellig bij elkaar en kwamen er onder de dekbalken sterke kerstverhalen uit de herinnering of de dikke duim tevoorschijn. Ook de kerstcadeautjes werden uitgedeeld en uitgepakt. Ik kreeg een prachtige zilveren briefopener met de beeltenis van een vrachtschip erop en de tekst: "Kerstfeest op zee" (die heb ik dus nog!).

Dit nostalgische sfeertje werd echter plotseling ruw verstoord toen het schip een vreselijke haal maakte. Met een knal begaf de tuigage het waarmee de kerstboom overeind gehouden werd. De boom duikelde op het dek waar de kerstballen een voor een uit elkaar spatten. De piek werd gelanceerd en veranderde na een korte glijvlucht eveneens in duizend stukjes. Daarmee was het feest wel zo'n beetje afgelopen. Geleidelijk aan verdwenen de feestvierders met hun cadeaus naar hun hut zodat ze nog wat konden slapen voor de hondenwacht zich aandienende. Maar al met al is het een kerstavond op zee geweest die ik niet gauw zal vergeten.

Bovenstaande verwijst naar het comité Kerstfeest op Zee van de Nederlandse Zeevarende Centrale. Ze werken al decennia met giften van organisaties en particulieren. U kunt hen steunen.

www.kerstfeestopzee.nl

Bankrekening NL11 INGB 0000 569309

H.K.H. Prinses Margriet
Beschermvrouw
Zeemanshoop

Bezoek onze site op
www.zeemanshoop.nl

Colofon:

De Nieuwsbrief verschijnt ongeveer eens per 2 maanden en wordt via E-mail verspreid. Toezending papieren uitgave alleen op verzoek.

Uitgave: Secretariaat KCZ
secretaris@zeemanshoop.nl

Redactie:
Bert van Leersum
Johan Karels
Wim Grund
Jan Koopman

Bijdragen van leden

Bijdragen van leden aan deze Nieuwsbrief (op het maritieme vlak) zijn welkom. De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren, in te korten en/of te redigeren. Overname van artikelen zijn toegestaan met bronvermelding.

Vaar Wel

een zeemansleven tijdens de pakketvaart

Auteur Bert Botzen (1943) trok in 1961 vanuit een klein plaatsje in de Achterhoek naar Amsterdam, na nauwelijks ooit een schip gezien of een haven geroken te hebben. Hij ging hij met een studiebeurs van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij naar de Kweekschool voor Scheepswerktuigkundigen aan de Overtoom. Na het behalen van het schooldiploma BM kon in 1963 het zeemansleven beginnen. Het was een moedige keuze, want de KPM stuurde je de eerste termijn meteen voor ruim twee jaar weg naar de Oost, iets wat je familie achteraf niet leuk vond. Opstappen in Singapore dus. Na 24 uur vliegen met een oude KLM-charter van Philippines Airways, begon zijn avontuurlijke loopbaan op de Eastern Anchorage, waar het motorschip Van Neck ten anker lag. De auteur stapte daar in een heel nieuwe wereld. De Van Neck (1955) was een typische KPM-er, een kleine 3000 ton met een 2100 pk Storkmotor en goed voor 12,5 mijl. Het had drie ruimen en zes hijskranen en geen passagiersaccommodatie. Ondanks dat de KPM-tijd in de Indische Archipel passé was voer het op een avontuurlijke route tussen havens in Zuid Oost Azië en Australië, Nieuw Zeeland en o.a. de Fiji-eilanden. De auteur geeft een openhartige inblik in het leven van aanvankelijk een leerling-wtk, de omgang aan boord met zijn superieuren en de delicate verhouding met de Chinese bemanning die oogluikend haar eeuwenoude smokkelpraktijken uitoefende. Het is het verhaal hoe hij zich ontwikkelde van schuchtere schooljongen tot ervaren machinist en zeeman. Het is een openhartige reisroman en hij neemt de lezer mee naar een, voor veel mensen uit die tijd, onbekende wereld. Anderzijds zullen juist de zeelieden onder ons hier veel herkennen uit die "goede tijd". Hij deelt zijn belevenissen, de mooie kanten maar ook de schaduwzijden. Wat speelde zich af in de duistere krochten van exotische havensteden? Hij schetst ontboezemingen over verleidingen, valkuilen en vermeende liefdes, alles in een tijd dat 'haast maken' nog nauwelijks aan de orde was. Het boek handelt over de eerste termijn van bijna twee en een half jaar, die hij doorbrengt op het ms Van Spielberg (1958), het oude ms Sina-bang (1949), maar vooral ook werd hij geboeid door zijn plaatsing op het ss Tjipondok (1944), één van de drie Victory-schepen van de Koninklijke Java-China Paketvaart Lijnen. Hij weidt er de nodige details aan. De KJCPL, na WOII voortgekomen uit de Java-China-Japan-Lijn, bracht hem weer naar andere vaargebieden zoals Japan, Filipijnen, Maleisië, West-, Zuid- en Oost-Afrika, Zuid-Amerika, Australië, Nieuw-Zeeland en India.

In 1966 bestond de KPM 75 jaar, maar het viel samen met de fusie met de KJCPL, die op 1 januari 1967 een feit werd. Daarnaast kwam een deel van de vloot bij de Oranje Lijn voor de vaart op de Amerikaanse Grote Meren en werd de Hollandse Vrachtvaart Maatschappij (HVM) opgericht. Dat alles tegen de achtergrond van de roerige jaren zestig, de koude oorlog en het begin van de ruimtevaart. Bert Botzen voer tot 1971 bij de KJCPL, aan die jaren weidt hij een volgend boek. Last but not least schenkt hij aandacht aan de opkomst van de containervaart. Werd dit een zegen of een vloek voor de Hollandse zeeman? Samenvattend een fijn boek, in een tweede druk met diverse goede illustraties uitgevoerd. De zgn. pakketvaart met paketschepen uit de 19e eeuwse spelling wordt tegenwoordig bijna automatisch als pakketvaart geschreven, zoals op de omslag. De schrijver weet het, pakket is hier echter in algemene zin gebruikt en niet als onderdeel van een eigenaam van de rederij. In het boek wordt dat ook kort toegelicht.

www.boekscout.nl -
214 Pagina's - Geïllustreerd - € 20,99

Er zijn nog Zeemanshoop kalenders 2021 beschikbaar + GRATIS mapje kaarten van Fred Boom. Prijs: € 9,50 plus Portokosten
Stuur even een mailtje naar:

koosgoudriaan@gmail.com

